

„Niepokorni, Niezłomni, Wyklęci 1939-1989” czyli ci, których chciano wymazać z polskiej historii. Skrytobójczo mordowani, prześladowani, niszczeni. Jak mało o nich wiemy, jak mało uczą się o nich młodzi. Festiwal ten jest jedynym w Polsce festiwalem filmów historycznych.

Jest to niewątpliwie pierwszy festiwal, który prezentuje sylwetki i dziedzictwo oraz historię tych najbardziej Wyklętych, czyli żołnierzy, którzy nigdy nie zaakceptowali sowieckiej okupacji. Festiwal pokazuje rolę polskiego podziemia i opozycji demokratycznej w walce z komunistycznym reżimem lat 1939-1989.

Festiwal, to nie tylko projekcje filmowe, ale także spotkania i dyskusje ze świadkami historii, naukowcami, twórcami, które pozwolą, zwłaszcza młodym uczestnikom, poznać prawdę o trudnych czasach PRL.

Laurem festiwalu jest „Złoty opornik”. Zwykły opornik elektryczny był symbolem opozycjonistów, szczególnie w okresie delegalizacji NSZZ Solidarność, od wprowadzenia stanu wojennego, po reaktywację formalną związku w wyniku ustaleń Okrągłego Stołu.

Twórcą festiwalu jest Arkadiusz Gołębiwski, absolwent łódzkiej PWSTiF rodem z Sońska w powiecie Ciechanowskim północne Mazowsze, twórca kilkunastu filmów dokumentalnych, współtwórca programu Warto Rozmawiać w TVP.

KINO RIALTO
Poznań, ul. Dąbrowskiego 38

WSTĘP WOLNY



INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

scena
kultury
STOWARZYSZENIE



VIII FESTIWAL FILMOWY NNW

NIEPOKORNI NIEZŁOMNI WYKLĘCI
1939-1989 PRZYWRACAMY PAMIĘĆ

26-27.03 RETROSPEKTYWA

NIEDZIELA

- 12:00 „Hieronim Bednarski. Wyklęty z czerwonej wsi”, reż. H. Jurecki
12:45 „Operacja Gryf”, reż. A. Gołębiwski
13:45 „Pan Major Łupaszka”, reż. A. Gołębiwski
14:15 PREZENTACJA: Sławomir Zajączkowski „Czy postacie autentyczne mogą być bohaterami popkultury?”
15:00 „Solidarność... droga moja”, reż. O. Zdobych, O. Walczak, Ż. Orchowska, S. Kuriata, P. Okulska, D. Stachowiak, N. Janczak, E. Kral, K. Sowa, A. Stando
15:15 „303”, reż. T. Magierski

PONIEDZIAŁEK

- 11:00 „Inka. Zachowałam się jak trzeba”, reż. A. Gołębiwski
11:40 „Kochankowie z lasu”, reż. A. Gołębiwski
12:30 „Operacja Gryf”, reż. A. Gołębiwski
13:30 PREZENTACJA: Witold Tkaczyk „Jak powstał komiks pt. «Oto jest głowa Franczaka?»”
Modzi dla Historii
14:15 „Dar męstwa”, reż. W. Prażmo
14:45 „Matka Roja”, reż. P. Henrykowski
15:00 „Zadymiarz”, reż. W. Nahorska
15:15 „Jan Gosz – historia dobrem pisaną”, reż. M. Cyperska, J. Stencel, J. Biqus
15:30 „Arkadiusz M. Kolporter”, reż. R. Kaczmarek, B. Duleba, J. Śmierczalska, N. Gronowska, K. Giec
15:40 „S.B. Poświęcam”, reż. B. Duleba, J. Śmierczalska, K. Giec, A. Czuchrowski, O. Walczak, O. Zdobych, F. Tomczak, Ż. Orchowska, A. Golusińska, P. Grochal, T. Nowacki, S. Rady
15:50 „Solidarność... droga moja”, reż. O. Zdobych, O. Walczak, Ż. Orchowska, S. Kuriata, P. Okulska, D. Stachowiak, N. Janczak, E. Kral, K. Sowa, A. Stando



„Hieronim Bednarski. Wykłąty z czerwonej wsi”, reż. Henryk Jurecki, 36’

Hieronim Bednarski został skazany przez Sąd Wojskowy w Opolu na karę śmierci. Wyrok został wykonany w 1953 r. Po latach, rodzina podejmując próbę odnalezienia jego szczątków i pochowania w rodzinnych stronach.

„Operacja Gryf”, reż. Arkadiusz Gołębiowski, 52’

Film opowiada niesamowitą historię życia generała Janusza Brochwicz-Lewińskiego ps. Gryf, który jest postacią wyjątkową. Uczestniczył w wojnie obronnej 1939, był uciekinierem z sowieckiej niewoli, gdzie został na niego wydany wyrok śmierci, współtworzył Armię Polskiego Państwa Podziemnego. Autor brawurowych akcji zbrojnych przeprowadzonych na niemieckim okupancie, takich jak napad na Aptekę Wendego w Warszawie wykonany bez jednego wystrzału czy dowództwo synnej obrony Pałacu Michła podczas pierwszych dni Powstania Warszawskiego.

„Pan Major Łupaszka”, reż. Arkadiusz Gołębiowski, 25’

Lidia Lwow-Ebelre, Zygmunt Błażejewicz czy Józef Bandzo. To towarzysze broni legendarnego dowódcy V Brygady Wileńskiej. Wspominają swojego dowódcę, opisują go, a ten opis niejednemu może się kłócić z dotychczasowymi, historycznymi biografiami.

„303”, reż. Tomasz Magierski, 80’

Film oparty jest na losach trzech wybranych bohaterów eskadry: Kanadyjczyka Johna Kenta – brytyjskiego dowódcy skrzydła „A”, Witolda Urbanowicza, legendarnego polskiego dowódcy eskadry i Mirosława Ferica, kronikarza dywizjonu, którego ojciec był Chorwatem. Dzieci pilotów dzielą się z nami wynikami swoich prywatnych poszukiwań i refleksji z heroicznego okresu życia ich ojców. Wypowiedzi potomków uzupełniają relacje naczynych świadków – pilotów dywizjonu 303: Stanisława Sochy i Franciszka Kornickiego, którzy osobiście znali naszych bohaterów. Oni to przedstawiają historyczne tło ewakuacji personelu lotniczego z Polski po upadku kampanii wrześniowej, kampanię francuską, przybycie na wyspy brytyjskie, zdradę Aliantów, a potem kontrowersje związane z udziałem Polaków w paradzie zwycięstwa.

„Inka. Zachowałam się jak trzeba”, reż. Arkadiusz Gołębiowski, 30’

To obraz, wobec którego żaden odbiorca nie przejdzie obojętnie, bowiem poświęcony jest postaci niezwyklej – legendarnej łączniczce z V Wileńskiej Brygady AK, Danucie Siedzikównie ps. „Inka”; jej krótkiemu życiu, heroicznej śmierci oraz poszukiwaniom miejsca bezimiennego pochówku.

„Kochankowie z lasu”, reż. Arkadiusz Gołębiowski, 39’

Dokument opowiada o trudnej miłości w czasie wojny i pierwszych latach powojennych. Mimo że działania wojenne z niemieckim okupantem dawno ustały, to w kraju nie można było marzyć o wolności. Niemiecki nazizm został zastąpiony komunizmem, co bezpośrednio przyczyniło się do powstania kolejnej konspiracji, tym razem podziemia antykomunistycznego. Tysiące żołnierzy AK, NSZ oraz WiN ciągle ukrywało się w lasach. Nie inaczej było na północnym Mazowszu, gdzie zbrojni opór trwał aż do 1954 roku. Właśnie tam rozgrywa się główna akcja „Kochanków z lasu”. Osia filmu jest historia miłosna pary partyzanckiej z legendarnego oddziału z 11. Grupy operacyjnej NSZ na Mazowszu.

„Młodzi dla Historii” to konkurs, w ramach którego młodzi adepci sztuki filmowej mają niepowtarzalną okazję do zaprezentowania swoich filmów szerokiej publiczności podczas Festiwalu Filmów Dokumentalnych NNW

„Dar Męstwa”, reż. Weronika Prażmo, 21’

Ksiądz Jan Szczepański w czasie okupacji wspierał duchowo i materialnie żołnierzy AK, BCH, NSZ. Był duszpasterzem Batalionów Chtopskich. Po wojnie z niepokojem śledził poczynania władzy ludowej, przestrzegał przed zgubnymi prądami materialistycznymi.

„Matka «Roja»”, reż. Paweł Henrykowski pod opieką Wojciecha Henrykowskiego, 12’

Etiuda opowiada historię Stefanii Dziemiszekiewicz, matki „Roja”, która podobnie jak cała rodzina pozostawała pod stałą obserwacją UB.

„Zadymiarz”, reż. Weronika Nahorska pod opieką Izabeli Nahorskiej, 10’

Film o Józefie Bocianie, działaczu „Solidarności”, który internowany w Ośrodku Odosobnienia w Strzelcach Opolskich podjął tam protest głodowy.

„Jan Gosz – historia dobrem pisana”, reż. Monika Cyperska, Julia Stencel, Jakub Bigus pod

opieką Adriana Klawikowskiego, 9’
Opowieść o Janie Goszu, dzięki zaangażowaniu którego język kaszubski trafił do szkół.

„Arkadiusz M. Kolporter”, reż. Rafat Kaczmarek, Bartosz Duleba, Joanna Śmierczalska, Natalia Gronowska i Karol Giec pod opieką Anny Piasek-Bosackiej, 6’

Film o nauczycielu historii, który został skazany w PRL za kolportaż niezależnych czasopism. Zwycięzca konkursu „Młodzi dla historii” na VII Festiwalu Filmów Dokumentalnych „Niepokorni, Niezłomni, Wykłąci”. Nagroda główna została przyznana „za wartość przekazu, znalezienie cichego bohatera, w którego życiu odnaleźć można losy pokolenia „Solidarności” oraz za profesjonalizm produkcji”. Etiuda powstała w ramach projektu filmowego dla młodzieży „Opowieść Twoją historię”, przygotowanego przez Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu i Fundację Sztuki i Edukacji Filmowej „Sztuka Poznania”. Zarząd Regionu Solidarność Wielkopolska z dofinansowaniem Urzędu Miasta Poznania.

„S.B. Poświęcam”, reż. Bartosz Duleba, Joanna Śmierczalska, Karol Giec, Adam Czuchrowski,

Oliwia Walczak, Oliwia Zdobych, Filip Tomczak, Żaneta Orchowska, Agata Golińska, Paulina Grochal, Tadeusz Nowacki, Sandra Radys pod opieką Anny Piasek-Bosackiej, 6’
Etiuda o poecie, Tadeuszu Żukowskim, wyróżniona w konkursie „Młodzi dla historii” na VIII Festiwalu NNW w Gdyni. Film zyskał uznanie w oczach jury konkursowego za wprowadzenie do opowieści filmowej postaci poety i umiejętne rozwinięcie tego wątku. Etiuda powstała w ramach II edycji projektu filmowego dla młodzieży „Opowieść Twoją historię”

„Solidarność...droga moja”, reż. Oliwia Zdobych, Oliwia Walczak, Żaneta Orchowska, Sebastian

Kuriata, Paulina Okulska, Dagmara Stachowiak, Norbert Janczak, Ewelina Kral, Klaudia Sowa, Anna Stando pod opieką Anny Piasek-Bosackiej, 6’
Etiuda filmowa o działaczce opozycji demokratycznej, Barbarze Napieralskiej, zrealizowana przez wielkopolską młodzież w ramach III edycji projektu edukacyjnego dla młodzieży „Opowieść Twoją historię”. Premierowy pokaz odbył się 17 grudnia 2016 w Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku.

Prezentacje:

Stawomir Zajączkowski „Czy postacie autentyczne mogą być bohaterami popkultury?” Stawomir Zajączkowski jest autorem scenariuszy komiksów historycznych wydawanych przez IPN m. in. „Łupaszka”, „Wyzwolenie? 1945” oraz seria komiksów o Żołnierzach Wykłątych pt. „Wilcze tropy”.

Witold Tkaczyk „Jak powstawał komiks pt. «Oto jest głowa Franczaka»”

Witold Tkaczyk właściciel wydawnictwa Zin Zin Press, które od 1997 r. wydaje albumy komiksowe, m. in. albumy Solidarność – 25 lat. Nadzieja zwykłych ludzi”, „1956: Poznański Czerwiec”, „1981: Kopalnia Wujek”, „Książę Jerzy Popietuszek: Cena Wolności”, „11/11=Niepodległość”, „1918–1919 Powstanie Wielkopolskie”, „Jan Paweł II: Pielgrzymka do Polski 1979”, „Faustyna”, „1940 Katyń. Zbrodnia na nieludzkiej ziemi”, „Pierwsi w boju. Obrona Poczty Polskiej w Gdańsku”, „Wolna Polska 650 metrów pod ziemią”, „Westerplatte. Żatoga śmierci” (wyd. II), „Bohater Monte Cassino. Antologia”, „Wigilia w okopach” oraz przygotowany we współpracy z Artur Piotrowski Films album „Piątka”. Najnowszymi tytułami są „Józef Makowski – mój dziennik” i „Tajemnica Madonny z Wroctawia” i „Oto jest głowa Franczaka”.